

Kunstner i hånd- og fotkamp

I Harstad finner vi en av Norges høyest graderte utøvere av den koreanske kampkunsten Taekwon-Do. Bjarne Helme er det ingen som ypper seg mot. Han er innehaver av graden 6. dan sort belte. Og for å sette det litt i perspektiv: Mellom 5. og 6. dan går det like lang tid som et helt tannlegestudium. Og pensum er omtrent tilsvarende.

Etter et par timer i sofaen til 66-åringen skjønner vi at det ikke bare er koreansk kampkunst han interesserer seg for. Her sitter det mye kunnskap om både nærkamp, våpen og forsvar i større forstand, både i inn- og utland. Det gjelder å ha styrke nok til at ingen tør angripe. Slik bevares freden, er Helmes enkle filosofi. Og han er rystet over hvor lite Norge har å forsvare seg med etter hvert. Men det er ikke så farlig med ham, for han kan forsvare seg selv, og selvforsvar er også noe han gjerne lærer bort. Det kan være ganske fort gjort. Nå er det for eksempel ingen med onde hensikter som trenger å nærme seg denne journalisten. Hvis de ikke mot formodning skulle ønske å få en ørnklo rundt strupehodet.

– Hvor lenge har du holdt på med Taekwon-Do?

– Jeg begynte sent, som 42-åring, i 1982. Det var sønnen min som begynte først, i det som da het Harstad Karateklubb, og jeg overrasket meg selv ved å bli med på treningene. Året etter fikk jeg gjennomslag for et stilskifte fra karate til Taekwon-Do, etter at jeg var blitt kjent med denne kampkunsten gjennom Master Jan-Erik Lehn, som jeg traff i Tromsø samme år. Han oppnådde forresten 7. dan før han døde i 2000.

– Hvorfor kalles det kampkunst, og ikke kampsport?

– Jeg pleier å illustrere det med ulike varianter av fiske. Først har du sportsfiskeren som står der med stangen sin og alt mulig utstyr fra topp til tå. Så har du idretten. Da heter det casting, og stangen koster 70 000 kroner, og man bryr seg ikke om å få fisk, men å treffe

noen ringer, i Bogstadvannet for eksempel. Til slutt har du kunsten: Det er han som har all verdens tid, der han sitter med bambusstangen sin, og lar alt ta den tiden det tar. Min påstand er at både sporten og idretten dreper kunsten.

Helme forstår seg ikke på dem som slutter når de har oppnådd sort belte. Etter hans mening er det først da det virkelig begynner. Selv fikk han sort belte i 1985, samtidig med sønnen Arne. Det er så vidt man vet den eneste gangen i Taekwon-Dos 51-årige historie at far og sønn er blitt gradert til sort belte samtidig. Systemet for øvrig er at det er 10 grader av fargede belter, der sort er den høyeste, og 9 grader av sort belte.

Taekwon-Do betyr, direkte oversatt, «kunsten i hånd- og fotkamp», og kunsten ble etablert den 11. april 1955, i Korea. Man ønsket å lage en felles koreansk kampkunst for å fremheve landets historie og egenart etter frigjøringen fra Japan. Grunnlaget var ni ulike skoler som ble enige om å forenes under navnet Taekwon-Do.

I dag har kampkunsten spredt seg til 150 land, og den har over 50 millioner utøvere. Taekwon-Do kom til Norge på 1970-tallet med utgangspunkt i studentmiljøet i Trondheim, der blant andre Jan-Erik Lehn var aktiv. Han var Helmes instruktør, inntil han selv ble godkjent som internasjonal instruktør og eksaminator. Det har han vært siden 4. dan, som er et minimum for dette. Hvis noen er i tvil, kan de bare sjekke tatoveringen som sier at han er internasjonal instruktør nummer 820. Vi har sett den, og er ikke i tvil. Og i hvert fall ikke etter at vi har vært med når han trener de andre sortbeltene i Harstad, som begynner å bli ganske mange. Treningen finner sted hver tirsdag og torsdag.

– Hvis ikke elevene blir flinkere enn meg, har jeg ikke gjort jobben min. Jeg har heldigvis nådd målet. Min elev Dag-Owe Jensen ble verdensmester i fjor. Jeg lurte på om jeg skulle stille opp i veteran-VM selv nå. Men det

Bjarne Helme trener de unge sortbeltene i Taekwon-Do i Harstad. Presisjon er et viktig stikkord, og mye av poenget er å komme så nær som mulig uten å skade. Det krever mye trening, og stor grad av tillit.

kommer til feil årstid. Jeg er plaget av pollenallergi og vil være så redusert på grunn av det at jeg har bestemt meg for å la det være.

– Hvorfor er du blitt så opptatt av denne sporten, eller unnskyld, kampkunsten?

– Det blir en måte å leve på, og noe som i hvert fall har kommet til å prege hele livet mitt. Vi har 3 200 teknikker eller kombinasjoner av teknikker å velge i. Men teknikken er bare 20 prosent, de resterende 80 er teori og filosofi. Det sier seg selv at dette blir et

livslangt studium. Hensikten med Taekwon-Do er å unngå kamp ved å avskrekke den sterke som undertrykker den svake, med en kraft som må være basert på medmenneskelighet, rettferdighet, sømmelighet, visdom og tillit. I dette ligger det et håp om å bygge en fredeligere verden. Taekwon-Do er en flott måte å ta hånd om unge mennesker på. Det legges vekt på både teori, moral og disiplin, på en måte som har vist seg å ha svært positiv virkning. Jeg

Og med ett er vi inne i en lengre utlegning om knivforbudets forbannelser. Forbud er første bud hvis du ønsker å gjøre noe populært i gale kretser, hevder Helme, som må sies å være en usedvanlig myk knallhard mann. Han har fransk fallskjermjegerskole og klare meninger om norsk fjompenispolitikk. Hans neste plan er forresten å starte bodyguardskole. Selvforsvarskurs for kvinner har han drevet med lenge.

Han har en forkjærlighet for nærstrid

eller selvforsvar. Det er bare fantasien som setter grensene i Taekwon-Do, så lenge det man gjør fungerer i en selvforsvarssituasjon. Bjarne Helme har laget sitt eget system av teknikker som sies å være meget effektive i nærstrid, på små flater og i situasjoner der man er trengt opp i et hjørne. Men han har aldri vært i en slik situasjon selv. Det er ingen som kjenner ham som tør å yppe seg. Og i Harstad vet alle hvem Bjarne Helme er. Det vet alle som driver med Taekwon-Do på høyt nivå internasjonalt også. Han har møtt alle de store mestere. Flere ganger.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi